

AZ ÁG. H. EV.
MISSZIO-
EGYESÜLET
HIVATALOS
KÖZLÖNYE.

MISSZIÓI LAPOK

Megjel. havonta
Előfizetési ára :
1 évre 2 pengő.
Postata karékpzt
számla 17.270 sz.

ALAPITOTTA: SCHOLTZ ÖDÖN ESPERES.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: NÉMETH KÁROLY.

A Missziói Lapok szerkesztősége: Lébény, Moson m. — Kiadóhivatal: Kispest, Thököly-út 18

Vezetetés.

„Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?” Ap. Csel. 9 : 6.

Pál apostol kérdésében a hitnek és az engedelmességnek a szava csendül meg. A hité, amikor Jézus Krisztust Urának vallja és fogadja. Az engedelmességé, amikor azt kérdezi, hogy mit cselekedjék. A kérdés első szavát valamennyien sokszor kiejtjük a szánkban imáinkban és az Apostoli Hitvallásban. Hogy őszintén-e, az abból tűnik ki, vajjon elmondjuk-e a kérdés második felét is, tehát megkérdezzük az Úrtól, hogy mit parancsol. Mert a hívő természetrajzához tartozik ez a kíváncsiság és ez a szolgálatkészség.

A hit és engedelmesség szavakkal úgy vagyunk, hogy ha nem vigyázunk, becsaphatnak bennünket. A szavak szükségesek a fogalmak tisztázásához. De amikor a valóságról beszélünk, ügyeljünk! Igaz, a hit és az engedelmesség között van különbség. Ezt a különbséget jelzi a két szó. De a legszorosabb összetartozás is fennáll. Ezzel azt akarom mondani, hogy hit nélkül nincs igazi engedelmesség; másrészt engedelmesség nélkül nincs igazi hit. Olyan ez, mint a hang meg a rezgés. Ezek is a legszoro-

sabban összetartoznak, jóllehet egymástól különböznek. Egy másik hasonlattal élve: a tó vize és a vízhullám. A hullámnak külön nevet adtunk, pedig nem más, mint a víznek egyik formája. Az engedelmesség sem más, mint a hitnek egyik formája.

Ezt jól meg kell szívlelnünk. Mert ez a lényege a vezettetésnek is. Erre is van íme külön szavunk, de ez sem más, mint a hitnek egyik formája, egyik megjelenési alakja. Ez azt jelenti, hogy ahol nincs a Krisztusba vetett hit, ott a vezettetés is képtelenség. Ahol nincs víz, ott nem lehet hullám; ahol nincs rezgés, ott nem lehet hang; ahol hit nincs, ott nem lehet vezettetés. Másfelől: ahol van hit, ott kell lenni vezettetésnek is, mert a Krisztus van és él. Olyan ez, mint a hullám és a víz; ha fúj a szél, a víz hullámozásba jön. Olyan mint a rezgés és a fül; ha van fül, amely a rezgést felfogja, akkor van hang. Az élő Krisztus szükségképpen vezet is a hívőt s a hívő szükségképpen engedelmeskedik is a vezettetésnek.

Így elevenedik meg a reformáció tanítása a hit által való megigazulásról és a mi egyházunk ta-

nítása a jócselekedetekről és az új engedelmességről. Mi a szavakon keresztül meglátjuk az összefüggő, élő valóságot. Nem tévesztenek meg bennünket a szavak és az észbeli fogalmak. A cselekedetek a hitnek a gyümölcsei, de a gyümölcs hozzátartozik a fához, a fából van, a fának egyik formája. A vezetetés sem valami rendkívüli és magában álló, elkülönített része a keresztyén életnek, hanem velejárója a hitnek, annak a hitnek, amelyik a Krisztussal egybeforraszt bennünket, ahogyan egybeforrott

a szőlővessző a szőtőtökével. A szőlőtőke meg a szőlőtőke is egy, csak két szavunk van rá, mert mégis van köztük különbség a formában.

Ebből következik az is, hogy a vezetetés nem azt jelenti, hogy a Krisztus rabszíjra fűzi az övéit és úgy huzkodja, hurcolja őket magával vagy maga után. Aki nem akar, az nem megy. De ha nem megy, akkor ez az életforma mutatja, hogy nincs hit és nincs engedelmesség sem. Az illető nem a Krisztusé.

Adakozás a misszióra.

A faluban van hét vagy nyolc trafik. Az egyik trafikjog a Hangyáé. A napokban volt nálunk a Hangya ellenőr, összeállította a múlt évi számadást. A számadásnak egyik érdekes tétele az, hogy a lakosság csupán a Hangya-boltban az 1943. évben 28.000 pengő, azaz huszonnyolcezer pengő összegért vásárolt dohányárut.

Be kell vallanom, hogy magam is a vevők közé tartozom. Ezért azután jó lelkiismerettel nem is tehetek szemrehányást a dohányosoknak. Mégis felemlitem ezt az adatot azért, mert mutatja, hogy magában ebben az egy faluban, annak nem egészen négyezer lakosa, 1943-ban többet költött dohányra, mint az egész evangélikus egyházunk a külmiszióra. Ez tehát az arány, vagy jobban mondva aránytalanság. S ez mutatja azt is, hogy mekkora értéket kell tulajdonítanunk annak a felfogásnak, amely szerint a külmisziói munka vagy a Misszióegyesületünk „fellendült“.

Minden falusi lelkész megtapasztalhatta velem együtt azt is, hogy mennyi pénze van az embereknek, ha véletlenül a falujában megnyílt a mozi. Vasárnaponként háromszor-négyszer tele van a mozi és a jegyet néha már két héttel előbb meg kell venni, mert elővételben elfogy minden jegy. A kocsmárosunk (egy az öt vagy hat közül) pedig azt mondja, hogy akármilyen drá-

ga a bor, isszák, s a visszajáró aprópénzt olvasatlanul vágják zsebre a legények. Sőt az egyik kereskedő azt mondta, hogy az egyik vásárlója, akinek visszajárt volna 2.50 P, azzal tolta vissza a pénzt, hogy csak tartsa meg, mit csináljon ő azzal az aprópénzzel.

Mindebből kitűnik, hogy pénz van. De kitűnik más valami is. Nevezetesen az, hogy ezeket az embereket nem tanították meg arra, hogyan bánjanak a pénzzel. Nem ismerik a pénznek más rendeltetését, mint az evést, ivást és a szórakozást. Az adósságaikat nem törlesztik, úgyhogy ma már kölcsön nem ad egyik ember a másiknak pénzt, mert tudja, hogy csak nagynehezen szánja rá magát az adós arra, hogy visszaadja a „kölcsönkenyeret“. Jótékony, közcélokra nem adakoznak. Semmiféle konstruktív alkotásra nem jut.

Ha már most azt kérdezzük, miért nem adakoznak híveink egyházi célokra s az egyház munkájára bőkezűbben és jobb kedvvel, akkor össze lehet foglalni az alábbiakban:

Híveink nincsenek tájékoztatva a tényekről. A legtöbb esetben nem kapnak elszámolást azokról az adományokról, amelyek bizonyos célokra befolytak s nem ismerik azokat az intézményeket, amelyekre adakozniok kellene.

Híveinket csak nagy általánosságban

tájékoztatjuk s nem nyújtunk nekik kézfelfogható dolgokat.

Híveink nem ismerik az egyházi munka nagyságát és fontosságát.

Híveinkkel csak részleteket és töredékeket közlünk, a munkát a maga egészében nem tudják áttekinteni.

Híveink igen szűk körben mozognak, nem ismerik az Isten országának átfogó, hatalmas méreteit.

Híveink nem ismerik Krisztus célkitűzését s ennek óriási horderejét.

Mindezekben a fogyatékoságokon segítenünk kell, mert anyagi eszközök nélkül egyházunk nem képes feladatát betölteni. A cikkem elején mondottakból kitűnik, hogy pénz van. A baj az, hogy az emberek nem látják a Krisztus földi munkájának hatalmas arányait, annak ragyogását, szépségét és jelentőségét. Ennek következtében nem is kapnak kedvet a munka anyagi támogatására.

A legegyszerűbb követelmény az, hogy minden olyan intézmény vagy akció, amelynek javára közegyházi adakozást vesznek igénybe, köteleztessék arra, hogy sáfárságáról számot adjon az egyház nyilvánossága előtt (sajtó útján vagy külön nyomatványban). Tehát egyházi fórumaink csak olyan célokra rendelkezzenek el offertóriumot vagy engedélyezzenek gyűjtést, amelyek ilyen elszámolásra magát kötelezi.

Továbbá, amelyik intézmény vagy mozgalom igénybe veszi az egyházi közadakozást, köteleztessék arra, hogy önmagát és munkáját ismertesse. Mert nagyon kényelmes álláspont az, amelyre helyezkedünk, amikor egyszerűen megkeresünk valamely egyházi fórumot, hogy a gyűjtést stb. engedélyezze s a begyűlt összeget egyszerűen felhasználjuk. Az ilyen engedélyeknek azonban az eredménye nem az, hogy az emberek felbuzdulnának az adakozásra, hanem zaklatásnak érzik, aminek semmi értelme nincsen.

Harmadszor, köteleztessenek mindazok az intézmények és mozgalmak arra, hogy a begyűlt összeget a lehető leggyümölcsözőbben helyezték el és fektették be. Ne aprózzák el olyan jelentéktelen tételekre, amelyekkel senki sincs kisegítve. Például a Gusztáv Adolf Gyámintézetnek 1943. évi számadásában, illetve jegyzőkönyvében találom 34 P-ös segélyösszeget is. Ilyen elaprózásnak valóban nincsen értelme és a segélyezett gyülekezetből csak családost válthat ki. Harmincnégy pengőzt nem az Egyetemes Gyámintézettől, hanem a szomszéd gyülekezetektől is kaphatna.

Negyedszer kellene lenni egy központi szervnek, amely számon és nyilván tartja mindazokat az intézményeket és szerveket, amelyek adományokat gyűjtenek, amely központi szerv azután nyilvántartaná és nyilvánosságra bocsátaná a számszerű adatokat is. Enélkül a hívek adakozása egészen rendszertelen annyiban is, hogy egy-egy kisebb jelentőségű, de élelmesebb mozgalom a fontosabb, de kevésbé világra való mozgalom rovására szedi le a tejfelt. Egy ilyen központi szerv tudná megakadályozni azt is, hogy valamely irányú munka megindul, arra rávetik magukat egyesek s gombamódrá hozva létre azonos célkitűzésű intézményeket, egymást is, meg az egész munkát is tönkre silányítják.

Végül: éppen mivel egyházunkban az önkéntes adakozásnak ilyen nagy jelentősége van, tanulmányozni kellene egyházunknak az ilyen munkák módszereit, például a Vöröskeresztét, vagy a német Winterhilfswerkét, mert a dilettantizmus ezen a téren sem szívelhető meg, amikor már a jótékony célokra történő gyűjtés azt mondhatjuk szakudományyá lett.

Mindezeket nem a bíráló szenvedély iratja velem, hanem az őszinte jóakarata. És egy kis előrelátás.

Az aranyfogú bálvány.

A bálvány festett agyagból készült. Fejfedője is agyagból van, modern európai nemezkalapot ábrázol. Egy aranyozott fog látható nyitott szájában.

Az ember Délkinában csak Kantonban tétethet a fogaira úgynevezett aranykoronákat. Ha tehát valakinek aranykorona van a szájában, azon meglátszik, hogy Kantonban volt. Ez tisztességnek számít. Sok délkinai éppen ezért külön Kantonba utazik akkor is, ha az összes fogai egészségesek, hogy látható helyen föltétessen magának egy aranykoronát. Azután mindenki láthatja: Ez az ember Kantonban volt! Tisztelettel legyetek velem szemben! Éppen ezért kínai fogalmak szerint az illendőséghez tartozik, hogy az új bálványszobornak is egyik fogát megaranyozzák, legalább is aranyfetéssel befessék, hogy az is „derék ember”-nek számíthasson! Milyen együgyűvé és gyermekessé lettek az egyébként olyan okos kínaiak a sajátmaguk által kitalált vallásban! Óróluk is el lehet mondani: „Mivel bölcsnek tartották magukat, bálványává lettek.”

A missziói munka egyházi alapja.

A missziói munka sem elvileg, sem gyakorlatilag nem választható el az egyházi munka egyéb ágaitól. A missziói munkának szervesen bele kell illeszkednie az egyház munkaprogramjába, ami jelenti azt is, hogy a többi egyházi szervvel szoros összefüggésben kell állnia. Minden élő szervezetnek lényegéhez tartozik, hogy ha szenved egy tag, vele együtt szenved a többi is, ha öröme van az egyik tagnak, vele örülnek a többiek is. Az egyiknek sorvadása a másikat is magával hozza s viszont ha valamelyik erősödik, ebből a többinek is haszna van. Ezt az alapvető igazságot sem az egyes egyházi szervezeteknek és egyesületeknek, sem magának az egyháznak nem szabad soha szem elől téveszteni. Hogyha valamely munka egyáltalán jelentős és az egyház lényegébe vágó munka, akkor szükségképpen az egész egyháznak és minden egyházi szervnek az érdekeit is szolgálja, tehát számíthat az egész egyháznak nemcsak érdeklődésére, hanem együttérzésére és támogatására. Ennek az igazságnak figyelmen kívül hagyását megsynyi az egész egyházi élet és munka.

Nem vonható kétségbe, hogy az egyház missziói munkája elsődrendű fontosságú és az egyház lényegszerű munkája. Erre a munkára kötelezi nemcsak a Krisztusnak missziói parancsa, erre kötelezi magában véve már az önfenntartás követelménye. Az egyház nem maradhat fenn, ha nem misszionál, vagyis ha nem iparkodik az egymás után következő nemzedékeket megnyerni az egyháznak s másfelől nem igyekszik a térben is terjeszkedni. Ez olyan természetes és magától értetődő, hogy felesleges lenne még hangoztatni is, ha nem lennének olyan jelenségek, amelyek mintha azt mutatnák, hogy némelyek beérik a meglevő birtokállomány megtartásával vagy gazdagabb felszerelésével; halmoznak, s nem gondolják meg,

hogy bármikor számom kérhetik a lelkét s akkor, amit gyűjtött ugyan kiélesz.

Újból és újból szükségesnek mutatkozik egyházunkban az is, hogy utaljunk a belmisszió és a külmisszió szoros összefüggésére s kiemeljük, hogy tévutakon járnak azok, akik az elmélet kedvéért a kettőt úgy széjjel választják, hogy a külmissziói munka izmosodásától a belmissziói munkát féltik. Akik tehát versenytársakat látnak bennük vagy egy mérlegnek a két serpenyőjét, amelyek közül ha az egyik emelkedik, akkor a másik alászáll s ha az egyik alászáll, akkor a másik emelkedik. Régóta beivódott ez a balhiedelem egyesekbe és a külmisszió kezdeti akadályai közül ez volt az egyike a legsúlyosabbaknak; voltak, akik valósággal irigyeltek minden fillért a külmissziótól, mert azt hitték, hogy ezáltal a belmisszió bevételei csökkennek és sajnáltak minden embert a külmissziótól, mert azt vélték, hogy a külmisszió megrikkítja a belmissziói egyházi munkások sorait. Hiába cáfolt rá erre a rövidlátásra és balhiedelemre az egyházak története, mindig akadnak emberek, még vezető állásokban levő egyházi emberek is, akik nem látják a fától az erdőt, vagyis nem tudják belátni azt, hogy a tőlük kétszáz lépésre levő fa éppen úgy alkotó része az erdőnek, mint a tőlük öt lépésre levő s hogy az erdő vallja kárát, ha csupán a közvetlen környezetünkben levő fákra van gondunk.

Ma már a politikusok és államvezetők nagyon jól tudják, hogy az egész világ összefügg s egy európai nemzetre sem lehet közömbös, hogy mi történik Ázsiában vagy Afrikában. Tudják, hogy az emberiség a sok szétválasztó fal ellenére is olyan, mint a közlekedő edény: előbb vagy utóbb a színvonalváltozás kiterjed az egészre. Ellenben az egyházi életben mindig akadnak nem is csekély

számban, akik azt hiszik, hogy az ő egyházuk ügye egészen elkülönítve kezelhető a nemkeresztény világban végbemenő átalakulásoktól. Ennek a szűk látóköri felfogásnak egyrészt az az oka, hogy ezek az emberek nem látnak túl a saját felekezetük vagy egyházuk keretein s nem tudják magukat az egész kereszténység vagy világereszténység tagjának; másrészt pedig nem szereztek tudomást arról, hogy például a mohamedanizmus milyen hatalmas lendülettel vetette magát a missziói munkára s milyen nagy területeket hódít és foglal le magának ott, ahol még a kereszténység nem vert gyökeret. Itt is, mint minden téren, a tájékozatlanság és tudatlanság az előidézője a gátlásoknak.

Közbejárt az azonban is, hogy az emberek természete olyan, hogy irtóznak a nagyobb felelősségtől és az erőfeszítést követelő feladatoktól. Megalkotnak maguknak egy feladat- és munkakört a maguk jótetszése vagy kényelme szerint s azt tartják, hogy ha abban a körben teljesítik kötelességüket, akkor minden rendben van. Akkor nekik senki sem tehet szemrehányást. Az évek múlásával azután még ezen a szűkebb körön belül is beidegződnek valami nekik különösen kedves munkára, amelyben talán nagyobb sikereket vagy könnyebb sikereket érhetnek el, ahol érdemeket tudnak maguknak szerezni, ahol kiválhatnak, s hogy azon a téren sikert sikerre halmozhassanak, semmi mással nem törődnek. Ahogyan sok papból lesz idővel kiváló méhész vagy bogarász, úgy lesz sok egyháztagból és egyházi munkából ennek vagy annak a munkatérnek szakértője, aki azonban annyira egyoldalra hajolt, hogy semmi mással nem foglalkozik. Különösen nagy baj ez akkor, hogy ha egyházi vezető állásban működő ember esik bele ebbe az egyoldalúságba, legyen az lelkész, esperes vagy püspök. Hallottam olyan iskolafelügyelőről, akit az iskolák-

ban csak a köpöcsészek érdekeltek. Mutatis mutandis lehetnek ilyen egyházi vezetők is.

A kereszténység egyetemessége, görög szóval ökumenicitása vagy azt is mondhatnánk kozmikus mivolta nem csak azt jelentheti, hogy az egyházak iparkodjanak egyesülni, hanem jelenti ennél sokkal közvetlenebb hatállyal azt, hogy az egyház emberei igyekezzenek kereszténység egyetemességéhez olyan módon illeszkedni, hogy a kereszténység minden munkája és feladata iránt éreznek felelősséget, mindet lelkükön viselik és mindre van gondjuk. Ez az egyetemesség ugyan nehezebben hordozható mint az a másik, de a követelménye elutasíthatatlan.

Nem tartom tehát helyesnek, nem tartom sem az egyház sem általában a kereszténység érdekében állónak, hogyha akadnak emberek, akik például az egyház külmisziói munkáját elintézték vélik azzal, hogy van egy Misszióegyesület, amelynek tagjai valami különcködő előszeretettel viselkednek éppen a külmiszió iránt, tehát hadd éljék ki magukat ebben a passziójukban, ámde ők a maguk részéről nem éreznek magukban hajlamot a külmiszióhoz, tehát őket ezzel a munkával kímélnék meg. Még kevésbé tartom helyesnek, ha az egyház hivatalos emberei és fizetett alkalmazottai vélekednek így, legyenek azok lelkészek, tanítók, vagy tanárok. Hivatásának és feladatainak eleven és biztos tudatában levő egyház sohasem nézheti el azt, hogy olyan munkát, amely a külmiszió, gyülekezeteiben vagy iskoláiban kismizzenek, vagy a hamupipóke szerepére kárhóztassák. Mert a külmiszió az egyház és a kereszténység világmisziói vállalkozása s ha azt elhanyagoljuk, akkor a bumeráng előbb vagy utóbb, de visszavág és leteríti azt, aki arra nem gondolt, hogy a világ összefügg.

A külmiszió iránti közöny csak ott kaphat lábba, ahol kihalt a keresztényen-

ség világmisziójába vetett hit, ahol a keresztyénségben egy olyan világnézetet látnak, amelynek napjai meg vannak számlálva. Aki azonban így gondolkodik a keresztyénségről, az nyilvánvalóan alkalmatlan arra, hogy az egyházban tisztséget viseljen, mert az ilyen ember az egyháznak belső ellensége, egész viselkedésével destruál és gondolkodása másokat is csüggeszt, bénító hatást sugalmaz. Én híve vagyok az evangelizációnak, örülök az egyházunkban mutatkozó ébredésnek. Szeretném azonban, hogyha az evangelizáció és az ébredés megnyilatkozna egyfelől abban, hogy a lelkek örvendeznek, hogy van Megváltójuk, de másfelől megnyilvánulna abban is, hogy ezek a felébredtek ráeszméltek a keresztyénség világmisziójára, a keresztyénség kozmikus feladatára vagyis ha beleilleszkednének az egyházba, hogy az egész test a kapcsolatok és kötelek által segedelmet vévén és egybeszerkesztetvén, nevedekjék az Isten szerint való nevedekéssel (Kol. 2:19). A keresztyénségre káros szellemi világráeszmélésekkel szemben csak úgy tud a keresztyénség megállni, s mivel a megállás nem elég és magában véve lehetetlenség, csak úgy tud győzelmesen hódítani, ha minden felébredt keresztyén ráébred a világmiszió munkájában reááramló felelősségre, kötelességre és munkára. Közlelebről, ha hazai evangélikus egyházunk tagjai behunyják a szemüket ezen igazság előtt, akkor egyházunk holt vizekre jut és ott pusztul el. Gyertyát nem azért gyújtanak, hogy a véka alá, vagy az ágy alá dugják, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék és világítson mindazoknak, akik a házban vannak.

A mondottaknak megvan a mondani-valójuk az igehirdetés és az iskolai oktatás területén is. Az igehirdetésnek gyakran kell rámutatnia az egyház világmisziójára. Csak ez tudja nyújtani a híveknek azt a látókört, amely egyedül felel meg az evangélium és az Isten

országa követelményének. Az iskolában a tanulókat oktatni kell az egyház ezen világmisziójára, mert máskülönbén a keresztyénségben nem látnak mást, mint valami parochiális ügyet, amely az emberiség és az ember világa szempontjából jelentéktelen, amely tehát világvizonylatokban nem is jön számba. Tagadhatatlan, hogy ezen a téren sok-sok mulasztás terhel bennünket. Ezeknek a mulasztásoknak a következménye, hogy egyházi életünk sok vonatkozásban törpékre vagy testileg fogyatékosokra van szabva. Innen származik az is, hogy nem merünk igényekkel fellépni akkor, amikor az egyház vitális szükségleteinek kielégítéséről volna szó s hogy eszközeinket gyakran nem ott és nem arra használjuk fel, ahol elsőrendű munkát kellene végeznünk. A mulasztások azonban nem azért vannak, hogy velük takaródzunk vagy védekezzünk. A mulasztásokat ki kell küszöbölnünk, meg kell szüntetnünk. A zsákutcából vissza kell fordulnunk és az élet országútjára kell rálépnünk, azon kell járnunk. Legelső sorban rá kell eszmélnünk, hogy tanító egyház vagyunk s a többi tantárgy között tanítanunk kell az egyház misziói feladatát és munkáját is. Oktatni, felvilágosítani, tájékoztatni a tanulókat és a felnőt看 egyháztagokat egyaránt mindabban, ami az egyházra tartozik, hogy az egyház mostani és most felnövekvő tagjai egyaránt világosan meglássák, mit jelent ahhoz a keresztyénséghez tartozni s annak a keresztyénségnek tagja lenni, amelynek szántóföldje az egész világ, amelynek üzenete az egész emberiségnek szól.

Szilánkok. Livingstone mondta: A miszionárius kötelességét én nem úgy fogom fel, mint azok, akiknek eszményképe valami dohos férfi Bibliával a hóna alatt. Én magam dolgoztam téglával és malterrel, a kovácsműhelyben és a gyalupadnál csak úgy, mint az evangéliom hirdetésében és az orvosi munkában. Amikor embereimnek bivalyt lövök, vagy

csillagászati megfigyelést végzek, akkor is Krisztusnak szolgálók.

Egy újságszerkesztő mondta: Amikor mindennapi munkámat Istennek szenteltem, olyan szószék áll rendelkezésemre, amilyenre más módon nem mertem volna gondolni se. Értem az újságolvasók nagy táborát, akik közül igen sokhoz az egyházak nem tudnak közelférködni.

Booth Bramwell írja az Údvahdsereg történetében, hogy egy öreg ember, egy nyugatomba vonult londoni gyáros, valahányszor valami rágalom vagy támadás jelent meg egy bizonyos napilapban az Údvahdsereg ellen, mindig küldött egy-egy csekket. Néha 100 angol fontról. Máskor, ha a támadás igen erős volt, 500 fontot is. Ilyenkor a cikket kivágta

az újságból és gombostűvel odaerősítette a csekkhez és beletette egy borítékba. Majdhogy azt nem kívántuk, hogy az az újság még hevesebben támadjon bennünket.

A hazafi nem tekinti kidobottnak azt a pénzt, amit a nemzeti hadi pénztárba fizet, sem a politikus nem siratja meg azt az adományát, amivel a pártkasszát gyarapítja. Mindegyik a maga módján törekszik eszményét megvalósítani; az egyik a győzelmet a csatatéren, a másik az ország szebb jövőjét. A világosság fiai is harcolnak a győzelemért és új életrendet akarnak kialakítani; el lehet tőlük várni, hogy éppen oly készséggel vállalják a fizetséget, mint a világ eszes fiai.

Rendelőóra pálmák alatt.

Nias szigetén 40 évi fáradozás után lehetőségessé vált missziói orvos kiküldése a 170.000 főnyi lakosság számára. Egy látogató beszél arról, mit látott munkáközben.

„A Telok-Dalam-i poliklinika közvetlenül a párt mellett van; hajladozó kókuszpálmák alatt. Amikor megérkeztünk, a bennszülöttek már ott nyüzsögtek. Több mint kétszázra becsültem a jelenlévők számát. Az orvos rögtön fehér kabátot húzott bőr lovaglonadrágra fölé és munkához látott. Először a frambosiás betegeket kezelte; ezek jelentek meg legnagyobb számban. Gonosz betegség ez! Szörnyű kelések borították a férfiakat, asszonyokat, sőt még a csecsemőket is. Mindegyik kapott egy salvarsan befecskendezést. Egyiknek se rezdült meg csak a szempillája is, amikor a tű karjukba fúródott, hiszen hozzászoktak a kellemetlen fájdalomkhoz. Csak egyszer történt meg, hogy egy 9 éves fiú nem akarta eltűnni a befecskendezést. Amikor anyja barátságosan rábeszélni igyekezett, megütötte és rátámadt. Ez aztán mégiscsak sok volt a doktor úrnak. Térdére fektette a kis fickót és a fiú azonnal megnyugodott. A felnőttek szemüket-szájukat tátották, ilyesmit még nem éltek át. Egyetlen niasi szigetlakó se meri megverni gyermekét, mert azt hiszi, hogy a gyermek lelke elmenekül. A gyermekek pedig kihasználják a felnőtteket és zsarnokoskodnak rajtuk, ahol csak tehetik.

Ezen a reggelen mintegy 100 frambosiás beteget kezeltek. Aztán jöttek a ma-

láriában szenvedők. Egészen rosszindulatú eseteket is láttam. Számos has- és bélbetegségben szenvedő bennszülött is megjelent. Gyakran szörnyű vérhas járványok látogatják meg az egész szigetet. Három ember is jött nagy golyvával és mások is megvizsgáltatták magukat, akiknél hólyagkővet állapítottak meg.

A doktor úr mindenfélét mesélt ebéd közben sebészi tevékenységéből. A nias szigetiek egyáltalán nem tudják ezt elképzelni. A hozzátartozók szerettek volna valamit megtudni erről, hogy a műtét miképpen megy végbe. A beteg azonban semmit sem árulhatott el, hiszen elaltatták. Segítőim és feleségem semmit sem árultak el az embereknek.

A niasiak azonban kíváncsi nép; nyitjára kellett jönniök a műtőterem dolgának.

Rá is jöttek. Egy napon, amikor súlyos hasműtéttel foglalkoztam, egyszer a fal mentén fölfelé néztem, mert zajt hallottam onnét. Először optikai csaldásra gondoltam, de aztán valószínűleg láttam: Szörnyű komolyan bámuló nias arcok néztek a fából készült külső fal fölért és fölülről észrevétlenül ügyeltek rám, kezükkel görcsösen kapaszkodtak. Kómikus látvány volt, önkéntelenül nevetnem kellett. A műtét erősen elfoglalt, így nem zavarhattam el őket. Nyugodtan ülhettek, míg készen voltam.

Nem sokkal utóbb új hír terjedt el a legtávolabb eső hegyi fiauikba is: A doktor úr nagyon hatalmas ember. A beteget először holtá teszi egy méregűveg

tartalmával, majd fölvágja hasát, kivágja a beteg részt és újat tesz helyébe. Aztán újból összevarrja a hasat és a holtat megeleveníti.

Amikor tudomást szereztem a dologról, természetesen minden alkalmat megragadtam, hogy kézzelfoghatóvá tegyem a dolgot és megmondjam nekik, hogy semmi varázslás nem játszott közre. Bólintottak, egyébként azt hittek, amit akartak.

Irgyéltem az orvost, hogy emberek ezrei, egy egész nagy sziget lakói bízta rá magukat és ezreken segíthet. Nála megismertem a missziói orvos hivatásának dicsőségét és nem hiszek többé a boldog vadakról szóló mesékben. Aki élt már egyszer közöttük, az tudja, milyen borzalmas betegségek látogatják meg őket.

Indiai gyógytudomány.

Gonosz szembetegség pusztít Indiában a nyári hónapokban. A szemek fájnak, mintha teli volnának apró homokszemcsékkel. Néhány nap mulva megdagadnak és a gyógyulás után is hosszú ideig minden reggel beragadnak. Ez a szembetegség leginkább a hindu gyermekeket támadja meg. Nem értik hogyan üzzék el a kicsi, utálatos legyeket, amelyek a szembe ülnek és létrehozzák a betegséget. A hindu tud mindenfélét ez ellen a veszedelem ellen. Mennyi baj támad az ilyen hindu kuruzslás révén! Egy misszionáriusnak a felesége írt egyszer egy kilencéves fiúról. Valamelyik „bölc” gyógytudós 10 napig bekötötte szemét valami gyógyszerrel. Amikor a szülők eltávolították a kötést, a szemek beszáradtak. Milyen szörnyű, szinte elviselhetetlen fájdalmakat állhatott ki a szegény gyermek! Csöndes reményt tápláltak: légy türelmes, meggyógyulsz! Micsoda szörnyőség: szemevilága odaveszett! Semmit sem lát többé! Nem látja szüleit, testvéreit, a napot, felhőket, állatokat és virágokat. A szülők behozták fiúkat végső kétségbeesésükben a

missziói állomásra, de már késő volt. Testi ereje napról-napra hanyatlott. Az apa nyolc nap mulva hazavitte gyermekét. Három nap mulva meghalt. Milyen kár volt ezért a tehetséges fiúért, hiszen a tavasi hittanvizsgán oly sok örömet szerzett feleleteivel!

A kolera-istennő.

A hinduk nem hiszik a koleráról, hogy az betegség. Azt beszélnek, hogy a kolera istennője belement az illetőbe és beteggé tette. A betegnek nem szabad olyan ételt adni, amit visszautasít, vagy olyan gyógyszert, amit nem akar. Nem, hiszen a kolera-istennő beszél a betegből. Tehát amit a beteg mond, annak kell történnie, különben fölkeltik a kolera-istennő haragját. A hindu retteg annak bosszújától. Csak egyet szabad megtenni: a beteg háza előtt ütni a dobot. A falu bálványa akkor odasiet és segít előzni a kolera-istennőt a beteg emberből.

Milyen sok, a kolerától megtámadott hindut lehetne megmenteni, mert a fehérék gyógyszere nagyon hatékony ellenmérgeket tartalmaz. A pogányság hatalma azonban még olyan nagy, hogy évente ezrek esnek áldozatul ennek a betegségnek.

A HARANGSZÓ

könyv-, papír- és írószerkereskedése megnyílt.

Célja, hogy elsősorban vallásos irodalom termékeivel lássa el evangélikus népünket. Bibliák, Enekeskönyvek, vallásostárgyu olvasmányok, papír- raiz- és írószerek nagy választékban kaphatók. Bárhol megjelent minden könyvet is szállít. Címe:

Harangszó könyv-, papír- és írószerkereskedése, Győr, II., Petőfi-tér 1.

Csekkszám 31.141. Telefon: 17-91. A könyvkereskedést olvasóinknak pártfogásába és támogatásába ajánljuk